

1. Ukratko, što je ebanka?

ebanka (u osnivanju) je prva hrvatska etična razvojna banka u vlasništvu svojih klijenata, koja doprinosi poboljšanju kvalitete života ljudi u zajednici.

ebanka je transparentna, demokratska, solidarna organizacija koja svojim članovima osigurava najpovoljnije uvjete financiranja, kontinuiranu savjetodavnu podršku u poslovanju te aktivno smanjivanje rizika povezivanjem u ekonomske cjeline.

2. Što su to etične banke i po čemu se razlikuju od "običnih" banaka?

Da bi banka bila etična, mora zadovoljavati cijeli niz kriterija etičnog bankarstva. Najvažniji kriteriji su transparentnost, solidarnost, participacija korisnika i zaposlenika banke u upravljanju bankom, reinvestiranje profita natrag u zajednicu, fleksibilniji odnos prema instrumentima osiguranja kredita te usmjerenost na financiranje projekata realne ekonomije i projekata neprofitnih organizacija. Etična banka u svoj fokus stavlja kvalitetno upravljanje resursima zajednice s ciljem povećanja kvalitete života ljudi u toj zajednici.

Prilikom odobravanja kreditnog zahtjeva, projekti se ocjenjuju iz aspekata financijske održivosti, ekologije i društvenog učinka, a projekt mora biti pozitivno ocijenjen po svim kriterijima kako bi kreditni zahtjev bio odobren.

Zbog svega navedenog etične banke stvaraju mnogo bliskiji odnos s klijentima, a takav dugoročan partnerski pristup u konačnici rezultira većom stabilnošću etičnih banaka i manjom izloženosti tržišnim rizicima.

Detaljan opis razlika između etičnog i komercijalnog bankarstva možete pronaći u dokumentu ["Načela etične banke"](#).

3. Koji su razlozi za pokretanje ebanke?

Primijetili smo da postoji potreba za drugačijim bankarskim modelom od onog koji je trenutno dominantno prisutan u Hrvatskoj, a koji ne zadovoljava potrebe velikog dijela poduzeća i građana. Smatramo da bi banke s obzirom na svoju prirodnu ulogu u ekonomiji trebale biti sastavni dio ekonomskih procesa, njihov aktivni sudionik i partner, a ne subjekt koji se ponaša kao da je samodovoljan i koji je fokusiran isključivo na svoju vlastitu dobit. Banke nisu te koje same stvaraju novu dodanu vrijednost nego bi trebale funkcionirati kao pomoć drugim entitetima koji tu vrijednost stvaraju da to rade što je moguće efikasnije i uz maksimalnu financijsku podršku.

4. Tko će biti vlasnik ebanke?

ebanka će biti u vlasništvu svojih klijenata te će svi klijenti, bez obzira na visinu financijskih sredstava uloženi u ebanku, imati jednako pravo glasa u skupštini. Tehnički, to će biti izvedeno

na način da će ebanke biti u stopostotnom vlasništvu Zadruga za etično financiranje (ZEF), a upravitelj ZEF-a će biti jedini član skupštine ebanke te na taj način prenositi ebanke odluke suvlasnika.

To naravno ne znači da će klijenti sami sebi odobravati kredite – to je posao zaposlenika ebanke, koji će pri tome morati slijediti jasno definirane i od strane HNB-a odobrene procedure – ili donositi druge odluke iz domene dnevnih poslova banke, ali će moći utjecati na donošenje strateških dokumenata, potvrđivanje članova uprave i nadzornog odbora i slično.

5. Hoće li ebanke biti profitabilne?

Nemoguće je unaprijed sa sigurnošću prognozirati uspjeh bilo kojeg poslovnog projekta, ali profitabilnost će svakako biti jedan od ključnih pokazatelja uspjeha ebanke. Netočno je shvaćanje da etične banke ne ostvaruju profit i u tom pogledu je jedina razlika između etičnih i komercijalnih banaka u tome što kod etičnih banaka profit nije sam sebi svrha, već se na stvaranje profita gleda kao na posljedicu uspješnog rada.

Također, [istraživanje organizacije Global Alliance for Banking on Values iz 2013. godine](#) pokazuje da su na svjetskom nivou etične banke i prije financijske krize bile podjednako profitabilne i ostvarivale podjednake stope povrata na imovinu (ROA 0,56% kod etičnih banaka nasuprot 0,57% kod komercijalnih). U godinama svjetske ekonomske krize i nakon nje, etične banke postaju i profitabilnije od komercijalnih (ROA 0,53% kod etičnih banaka nasuprot 0,37% kod komercijalnih). Prema tome, percepcija etičnih banaka kao neprofitabilnih je pogrešna.

Primarna svrha korištenja profita kod etičnih banaka njegovo je usmjeravanje u dobrobit zajednice – ebanke će najmanje 90% svoje dobiti, direktno ili posredovanjem svog vlasnika ZEF-a (Zadruga za etično financiranje), reinvestirati u nove projekte koji će opet stvoriti novu vrijednost. Smatramo da je takav pristup dugoročno još profitabilniji.

6. Kome je namijenjena ebanke? Kojoj vrsti klijenata će biti najzanimljivija?

ebanke je namijenjena svima onima koji žele sudjelovati u solidarnom ekonomskom sustavu čiji je cilj održivi razvoj zajednice. To mogu biti fizičke i pravne osobe poput obiteljskih, malih i srednjih poduzeća, zadruga, obrtnika, OPG-ova, organizacija civilnog društva i vjerskih zajednica, jedinica lokalne samouprave i drugih.

Smatramo da će ebanke biti najzanimljivija organizacijama koje nisu mogle dobiti zadovoljavajuću uslugu kod komercijalnih banaka. To su najčešće organizacije koje ne ostvaruju visoku razinu profita, manje i start-up tvrtke, poduzeća koja se bave djelatnostima koje zahtijevaju puno inovacija i imaju neuobičajene poslovne procese i potrebe, poljoprivrednici i svi oni za čije poslovanje nisu potrebni objekti i strojevi koji bi komercijalnim bankama inače mogli poslužiti kao instrumenti osiguranja. Osim njih, ebanke će biti zanimljiva svima kojima je primarni cilj investiranje u održivi razvoj lokalnih zajednica, i to u najširem spektru – od građana preko zadruga i lokalnih akcijskih grupa (LAG-ova) do razvojnih agencija i jedinica lokalne samouprave.

7. Kada će ebanka početi s radom?

ebanka će početi s radom nakon što joj HNB izda licencu za obavljanje bankarskih usluga te nakon što prikupi temeljni kapital potreban za osnivanje banke (minimalno 40 milijuna kuna, a naš cilj je 150 milijuna kuna). Očekujemo da će to biti u drugoj polovici 2016. godine.

8. Za unos u temeljni kapital ebanke planirate prikupiti najmanje 40 milijuna kuna, a optimalno 150 milijuna kuna. Kako planirate osigurati ta sredstva?

Prema našem poslovnom planu, za uspješno poslovanje banke za početak bi bilo idealno prikupiti oko 150 milijuna kuna. Taj iznos ćemo prikupiti od osnivača ebanke – više stotina poduzeća, zadruga, udruga, jedinica lokalne samouprave i pojedinaca. Iznos možda djeluje velik, no ako pogledamo koliki iznos građani i poduzeća drže u obliku štednje na računima komercijalnih banaka, jasno je da je već samo vrlo malen dio tog iznosa (manje od 1 promil) dovoljan za ostvarenje našeg cilja. S obzirom na to, kao i na najavljenju podršku naših partnera iz Federacije europskih etičnih i alternativnih banaka (FEBEA), ne očekujemo ozbiljnije probleme u prikupljanju novca potrebnog za unos u temeljni kapital.

Ono na čemu trenutno intenzivno radimo i bez čega je cijeli ovaj koncept neprovediv jest izgradnja i jačanje odnosa povjerenja i socijalnog kapitala koji može uvjeriti ljude da se priključe ovoj ideji i inicijativi. To je ono najvažnije, a ne količina raspoloživog novca.

9. Koje usluge će nuditi ebanka?

ebanka će nuditi većinu usluga kao i sve ostale banke, međutim, te će usluge biti redefinirane na način koji je u skladu s vrijednostima i ciljevima ebanke. Tako će se ebanka, primjerice, fokusirati na povoljno financiranje razvojnih projekata, a neće poticati kreditiranje potrošnje (nenamjenske kredite) ni nuditi mogućnost minusa na tekućim računima.

Konkretno, ebanka će nuditi sljedeće usluge:

- najpovoljnije financijske usluge temeljene na modelu solidarne ekonomije i pravednoj podjeli rizika
- standardne bankarske usluge koje uključuju
  - vođenje tekućih i žiro računa u domaćoj i stranoj valuti
  - domaće i inozemne transakcije
  - internetsko bankarstvo
  - mobilno bankarstvo
  - kartično poslovanje
- kreditiranje uz fleksibilan pristup instrumentima osiguranja
- razumijevanje poslovnog procesa i prilagođavanje financijske usluge potrebama klijenta
- brzu i efikasnu uslugu
- pomoć i savjetovanje pri pristupu bespovratnim sredstvima i razvojnim fondovima financiranim iz javnih izvora (HR i EU fondovi, HBOR, EBRD, EIF, EFSE,...)
- savjetodavnu pomoć u planiranju i poslovanju
- suvlasništvo i sudjelovanje u upravljanju ebankom

10. Koje vrste kredita će nuditi ebanka?

ebanka će posebnu pažnju posvetiti financiranju projekata koji potiču:

- inovacije
- energetska učinkovitost (energetska obnovu obiteljskih kuća i stambenih zgrada, nabavu i ugradnju obnovljivih izvora energije, gradnju energetski pozitivnih kuća i sl.)
- proizvodnju i distribuciju zdrave hrane
- ekološke projekte (zbrinjavanje otpada, zaštitu biljnih i životinjskih vrsta, održivo iskorištavanje prirodnih resursa)
- društvene projekte (društveno poduzetništvo, zadruge, tvrtke koje kao primarni cilj imaju ostvarivanje društvene koristi)

ebanka će biti razvojna banka te će prvenstveno pravnim osobama nuditi kredite za sve namjene koje služe stvaranju dodane vrijednosti i pomažu uspješnom poslovanju (investicijske kredite, garancije, sufinanciranje i predfinanciranje, *bridging-loans*, *cashflow* kredite itd.).

Fizičkim osobama ebanka će nuditi povoljne kreditne programe za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba (kupnju i adaptaciju nekretnine za život, kupnju bijele tehnike, vozila, potrebe obrazovanja, liječenja i sl.).

ebanka neće nuditi nenamjenske potrošačke kredite niti će klijenti imati mogućnost dozvoljenog minusa po računu.

11. Tko će i na koji način moći dobiti kredit u ebanici?

Kredit će moći podići bilo koji klijent ebanke koji zadovolji propisanu proceduru i dobije pozitivnu ocjenu pri procjeni rizika projekta.

Važno je napomenuti da će se odobravati prvenstveno krediti u svrhe razvoja i stvaranja nove vrijednosti. Iznimka će biti jedino krediti građanima za ostvarenje osnovnih životnih potreba - kupnju nekretnine za život, kupnju prijevoznog sredstva, osnovnih uređaja za kućanstvo, obrazovanje, liječenje i slično.

12. Kolike će biti kamate na kredite ebanke?

Kamate na kredite će ovisiti o vrsti klijenta i rizičnosti plasmana. Cilj je ebanke da sredstva za kreditne plasmane pribavlja iz jeftinih izvora (zadružnih uloga članova, depozita, razvojnih banaka i fondova) te da visina kamatnih stopa ne prelazi kamatne stope razvojnih banaka (npr. HBOR-a). To znači da bi se kamate trebale kretati od jedan do četiri posto.

13. Na koji način će ebanka pristupiti kreditiranju projekata koji su potencijalno vrlo profitabilni, ali nose i velik rizik?

ebanka će kreditirati i takve projekte. Jedan od primarnih motiva za pokretanje ebanke upravo je pružanje podrške projektima poduzetnika-početnika (*start-up* tvrtke) te projektima iskusnih

poduzetnika koji apliciraju za sredstva koja višestruko nadilaze imovinu i dobit tvrtke pa nisu u mogućnosti pružiti sredstva osiguranja kredita nužna za odobrenje kredita kod drugih banaka.

U svrhu smanjenja rizika ebanka će takvim poduzetnicima osigurati podršku u pristupu bespovratnim (nacionalnim i EU) sredstvima te uvjetovati izdavanje kredita time da se projekt vodi u skladu s najboljim svjetskim praksama. Primjerice, ukoliko banka procijeni da je projekt kvalitetan, ali je za njegov uspjeh nužno da ga vodi certificirani voditelj projekata ili je potrebno angažirati iskusnog stručnjaka, a poduzetnik u krugu svojih zaposlenika nema osobu s tim kvalifikacijama, ebanka će izdavanje kredita uvjetovati angažiranjem osobe ili tvrtke iz reda drugih članova/klijenata ebanke.

Dodatno, ebanka će kreditiranje takvih projekata uvjetovati i sudjelovanjem u dobiti, a u nekim slučajevima i u upravljanju projektom, npr. ulaskom banke u vlasničku strukturu poduzeća u ulozu dugoročnog partnera.

14. Na koji način će ebanka pristupati kreditiranju neprofitnih organizacija?

Neprofitnim organizacijama ebanka će pristupati na neprofitan način, bez pritiska na stvaranje maksimalne dobiti. Kvalitetnim projektima za koje procijeni da su izvedivi i financijski održivi ebanka će, uz razumijevanja rada organizacije te određene socijalne garancije, biti spremna izdati kredit bez upisivanja uobičajenih instrumenata osiguranja.

15. Hoću li kao klijent banke imati mogućnost otvaranja tekućeg, žiro i deviznog računa te koristiti kartice kakve koristim u svojoj trenutnoj banci?

Da, ebanka će pružati mogućnost otvaranja računa i korištenja kartičnog poslovanja kao što je slučaj i kod drugih banaka.

16. Hoće li ebanka imati internetsko bankarstvo?

Da, ebanka će značajan dio svojih resursa ulagati u informacijsku tehnologiju te inovativne usluge poput internetskog i mobilnog bankarstva, mobilnih plaćanja, elektroničkih izvoda, elektroničkog potpisivanja i arhiviranja poslovnih dokumenata, sustava za održavanje sastanaka putem interneta i slično. Time se smanjuju troškovi i klijenta i banke te se povećava učinkovitost poslovnih procesa.

17. Hoće li ebanka imati vlastitu mrežu poslovnica?

Neće klasične kakve smo naučeni vidjeti. Razvoj i održavanje mreže fizičkih poslovnica vrlo je skupo i neučinkovito, stoga ebanka neće imati fizičke poslovnice, već će imati poslovnice unutar poslovnih prostora zadrugara diljem Hrvatske. Poslovanje na terenu ebanka će vršiti putem poslovne mreže partnera/članova ZEF-a rasprostranjenih na području cijele Hrvatske te direktnim kontaktom s klijentom na temelju unaprijed dogovorenog sastanka: dolaskom zaposlenika ebanke na teren, dolaskom klijenta u poslovni prostor ebanke ili putem interneta. Također, ebanka će značajan dio svojih resursa ulagati u informacijsku tehnologiju te inovativne usluge poput internetskog i mobilnog bankarstva, mobilnih plaćanja, elektroničkog potpisivanja i arhiviranja poslovnih dokumenata, sustava za održavanje sastanaka putem interneta i slično.

Time se smanjuje potreba klijenata za neproduktivnim fizičkim kontaktom sa zaposlenicima banke, smanjuju se troškovi i klijenta i banke te se povećava učinkovitost poslovnih procesa.

18. Hoće li ebanke imati vlastitu mrežu bankomata?

Neće. Razvoj i održavanje mreže bankomata te opskrba bankomata gotovinom skup je proces. ebanke će osigurati podizanje gotovine na bankomatima drugih banaka po najpovoljnijim uvjetima na tržištu te će tu uslugu nastojati pružiti uz simboličnu naknadu.

Također, ebanke će značajan dio svojih resursa ulagati u informacijsku tehnologiju i inovacije u području bezgotovinskih oblika plaćanja (kartično, putem mobilnih uređaja ili POS automata, pametnim karticama) za koje se očekuje da će gotovo u potpunosti zamijeniti gotovinska plaćanja u srednjoročnom periodu.

19. Hoće li ebanke primjenjivati valutnu klauzulu?

Neće.

20. Hoće li ebanke izdavati nenamjenske potrošačke kredite?

Neće.

21. Hoće li klijenti ebanke imati mogućnost dozvoljenog minusa po računu?

Neće. Klijenti ebanke će moći dobiti pozajmice od banke za zatvaranje problema tekuće nelikvidnosti, ali uz obavezu stvaranja plana za rješavanje problema nelikvidnosti kako bi se osigurala dugoročno održiva financijska situacija za klijenta.

22. Kako mogu postati klijent ebanke?

Da bi se postalo klijentom ebanke, potrebno je učlaniti se u [ZEF](#) (Zadrugu za etično financiranje) putem [pristupnice](#).

23. Hoće li ebanke primjenjivati tzv. bankovnu tajnu?

ebanke će putem internetskih stranica javno objavljivati popis svih kredita koje izdaje, a primatelji kredita ebanke će prilikom potpisa ugovora o kreditiranju biti dužni potpisati suglasnost da se osnovni podaci o kreditu objave. Time se postiže transparentnost poslovanja koja osigurava da klijenti ebanke znaju da se njihov novac koristi za financiranje projekata u skladu s vrijednostima i ciljevima banke te da se kroz financirane projekte stvara nova vrijednost za zajednicu.

Svi ostali podaci o poslovanju klijenata ebanke (poput podataka o stanju štednih uloga te stanju i prometu po tekućim i žiro računima, poslovnom razgovoru klijent - ebanke) strogo su zaštićeni bankovnom tajnom, sukladno hrvatskim zakonima.

24. Hoće li ebanka plasirati kredite Hrvatske banke za obnovu i razvitak (HBOR)? S obzirom da je HBOR osnovan javnim novcem, hoćete li javno objavljivati takve kredite?

Da, želja nam je s HBOR-om sklopiti ugovor o suradnji i putem mreže ebanke plasirati kredite HBOR-a. Za razliku od velikih komercijalnih banaka koje preferiraju plasman kredita s većom kamatnom stopom iz vlastitih sredstava, ebanka vidi interes i u plasiranju HBOR-ovih kredita jer na taj način ostvaruje svrhu financiranja uz manji utrošak vlastitih sredstava. ebanka će javno objavljivati popis svih kredita koje izdaje, pa tako i kredita HBOR-a.

25. Kako će se ebanka pozicionirati u odnosu na postojeće hrvatske banke?

Iskustva iz država u kojima etične banke već posluju pokazuju da one zauzimaju potpuno drugu poziciju na tržištu i fokusiraju se na područja koja su komercijalne banke donedavno smatrale nezanimljivima – neprofitne organizacije, društvena i socijalna poduzeća, *start-up* tvrtke, kooperative i sl. Međutim, pokazuje se da su zadnjih godina upravo ta područja ona koja jačaju i da se sve više poduzeća okreće takvom načinu rada jer se pokazao stabilnijim u vrijeme krize i održivijim za zajednicu. Znači, jasno je da postoje organizacije i pojedinci koji traže drugačiji pristup bankarstvu i da trenutno ne postoji institucija koja im takvu mogućnost pruža. S druge strane, klijenti koji jedini interes vide u ostvarenju maksimalnog prinosa na kapital kojim raspolaze svoj će interes prije naći u nekoj od klasičnih financijskih institucija nego u etičnoj banci.

Na temama od zajedničkog interesa ebanka će aktivno surađivati s drugim bankama kroz angažman u tehničkim odborima i radnim skupinama Hrvatske udruge banaka i sl.

26. Kako će ebanka biti ustrojena?

Ustroj banaka u Hrvatskoj jasno je propisan Zakonom o kreditnim institucijama. Bankom, koja će biti registrirana i ustrojena kao dioničko društvo, upravljat će upravni odbor banke sastavljen od najmanje dva člana (svaki s najmanje tri godine iskustva rada na rukovodećim pozicijama u bankarskom sektoru) čiji će rad nadzirati nadzorni odbor sastavljen od također najmanje tri člana. Interese vlasnika predstavlja upravitelj Zadruga za etično financiranje (ZEF) kao jedini član skupštine dioničkog društva, koji banci prenosi odluke ZEF-a donesene od strane skupštine ZEF-a. Osim toga, banka će morati imati jasno definirane sve ostale operative i funkcionalne vertikale na način na koji je to propisano regulatornim uvjetima, poput odjela za upravljanje rizicima, odjela za IT sustave, internu reviziju, odjela riznice, odjela za komunikaciju s poslovnom mrežom, korporativnu sigurnost i drugo. Sve operative poslove banke – uključujući i odobravanje kredita – radit će stručne službe banke, a nadzirat će ih ZEF, koji će moći intervenirati u bilo kojem trenutku ukoliko ne bude zadovoljan radom uprave i zaposlenika banke.

27. Na koji način su povezani Zadruga za etično financiranje (ZEF) i ebanka? Koje su nadležnosti ZEF-a, a koje ebanke?

ZEF upravlja odnosima među članovima Zadruga te im pruža nefinancijske usluge kao što su posredovanje u kreiranju klastera, umrežavanje članova, arbitražu, medijaciju, poslovno i financijsko savjetovanje.

ebanka d.d. predstavlja financijsku logistiku i uslužni centar ZEF-a u potpunom vlasništvu Zadruga za etično financiranje. Upravitelj ZEF-a će kao predstavnik vlasnika biti jedini član skupštine ebanke. Kad ebanka bude osnovana, ona će u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama imati svoju vlastitu strukturu, neovisnu o strukturi ZEF-a: upravni odbor, nadzorni odbor i sva ostala tijela propisana zakonom.